

Mer samferdsel for pengene

Arbeidsgiverforeningen Spekters innspill til Transport- og kommunikasjonskomiteen i anledning høring til statsbudsjettet for 2023.

Prioriter vedlikehold av infrastrukturen

Spekter er tilfreds med at regjeringen innen veg- og jernbanesektoren prioriterer vedlikehold framfor vekst i investeringene i 2023. Men kostnadsveksten er stor grunnet krigen. I beste fall reduseres etterslepet på vei omtrent med det samme som tidligere år, mens etterslepet på jernbane også i 2023 vil øke med over en milliard kroner.

Spekter er tilfreds med at Stortinget har bevilget midler til å sikre drift av luftfartssektoren under pandemien. Men når det gjelder infrastrukturen har de politiske signalene vært tydelige for fortsatte investeringer i økt terminalkapasitet og nye lufthavner, mens vedlikehold av infrastruktur som skal brukes videre er blitt nedprioritert.

Det aller meste av infrastrukturen vi skal bruke de neste tiårene, er allerede bygd. Uten tilstrekkelig vedlikehold klarer vi ikke opprettholde punktlighet, framkommelighet og sikkerhet – kort sagt nytten av infrastrukturen for dem som skal bruke den. For lave vedlikeholdsbevilgninger gjør også at det blir vanskeligere å få maksimalt igjen for vedlikeholdet, fordi det ikke er nok midler til å jobbe, helhetlig, planmessig og forebyggende, og iman stedet må konsentrere seg om å håndtere de akutte, kritiske behovene som oppstår.

Spekter ber om at Stortinget i sterkere grad prioriterer vedlikehold av eksisterende infrastruktur. Hvis det ikke er mulig å prioritere en høyere ramme til samferdsel, bør midler frigjøres ved å utsette oppstart på nye investeringer.

Anskaff flere togsett, så infrastrukturen kan utnyttes bedre

Det investeres for tiden stort i mer jernbanespor, elektrifisering og signalanlegg på jernbanen for å utvide kapasiteten og forbedre tilbudet for effektiv og miljøvennlig persontransport. Men det blir ikke et bedre tilbud uten tog til å kjøre på skinnene.

Det er bestilt alt for få nye tog de siste årene. Det mangler tog til å forbedre tilbudet, og det er alt for mange gamle togsett med mange feil, liten kapasitet, lav kvalitet for passasjerene og høye driftskostnader. Togoperatører og passasjerer ønsker at det anskaffes nye tog, og det er fornuftig å gjøre det, men dette er avhengig av beslutning i Stortinget. Spekter er positiv til at det er foreslått fullmakt til 25 nye togsett i 2023-budsjettet. Men det trengs mye mer, og det fins kapasitet til å øke leveransene.

Større anskaffelse av nye tog sparer også betydelige kostnader og verkstedtid til ombygging til det nye signalanlegget ERTMS på gamle togsett som uansett snart skal utrangeres.

Spekter ber om at Stortinget gir Norske tog fullmakt til å anskaffe mer togmateriell over 2023-budsjettet enn de 25 togsettene som er foreslått, og i tillegg oppdrag om å forberede anskaffelse av flere tog til 2024-budsjettet, inkludert samarbeid med togoperatørene om planer for å skaffe tilstrekkelig togmateriell i tide til de planlagte tilbudsforbedringene og til utskifting av foreldet materiell.

Prioriter bedre mellom infrastrukturinvesteringer

I tillegg til høyere prioritering av vedlikehold – som ville gitt god nytte, viser prosjektene som regjeringen har varslet at den vil gå videre med for lav nytte for pengene. Med knappere midler er det enda viktigere å prioritere prosjekt med god netto nytte. Regjeringen kunne med fordel satt flere nye

Hold kollektivtilbudet i gang, så ikke trafikantene velger bil i stedet

Spekter er tilfreds med at det er satt av mer midler til kjøp av persontransport med jernbane neste år. Pengene går både til bedret togtilbud på Østfoldbanen og Gjøvikbanen, innsats for å vinne tilbake passasjerer etter pandemien, og til å dekke deler av de økte energikostnadene. Jernbanen tynges likevel fortsatt av den kraftige økningen i strømprisene, hvor regjeringens foreslåtte strømstøtte for næringslivet dessverre vil være til liten hjelp. Det samme gjelder øvrig kollektivtrafikk, hvor for eksempel Sporveien i Oslo forventer en halv milliard i økte strømkostnader neste år. Disse kostnadene ventes gradvis å reduseres i årene framover, men for 2023 er kostnadssituasjonen vanskelig for kollektivtrafikken.

Arbeidsgiverforeningen Spekter har sammen med NHO Transport og Kollektivtrafikkforeningen bedt om at fylkene får mer midler som et bidrag til å håndtere energikostnadene i kollektivtrafikken i 2023. Det er viktig å unngå store tilbudskutt, som ville gjort at flere velger å bytte fra kollektivtrafikk til privatbil.